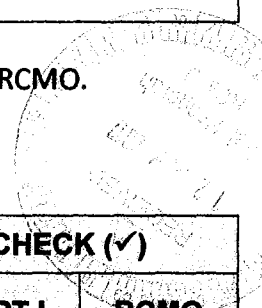

Please use this checklist to self-assess your report before submitting to RCMO.
Checklist should accompany the report.

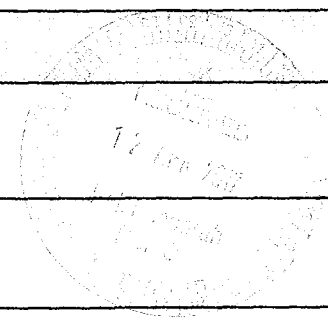
NO.	ITEM	PLEASE CHECK (✓)		
		PI	JKPTJ	RCMO
1	Completed Final Report Form	✓	✓	✓
2	Project Financial Account Statement (e-Statement)	✓	✓	✓
3	Asset/Inventory Return Form (<i>Borang Penyerahan Aset/Inventori</i>)	-	-	-
4	A copy of the publications/proceedings listed in Section D(ii) (Research Output)	✓	✓	✓
5	Comprehensive Technical Report	✓	✓	✓
6	Other supporting documents, if any	-	-	-
7	Project Leader's Signature	✓	✓	✓
8	Endorsement of PTJ's Evaluation Committee	✓	✓	✓
9	Endorsement of Dean/ Director of PTJ's	✓	✓	✓

RU GRANT FINAL REPORT FORM

Please email a softcopy of this report to rcmo@usm.my

A	PROJECT DETAILS
i	Title of Research: Seni Penaakulan Dalam Kaedah Penyelidikan Islam
ii	Account Number: 1001/CISDEV/816207
iii	Name of Research Leader: Profesor Mohd Sakri @ Shukri Salleh
iv	Name of Co-Researcher: 1. Dr. Fadzila Azni Ahmad 2. Dr. Mohd Shukri Hanapi 3. Dr. Shahir Akram Hassan
v	Duration of this research: a) Start Date : 15/07/2012 b) Completion Date : 14/07/2015 c) Duration : 3 years d) Revised Date (if any) : 30/10/2016
B	ABSTRACT OF RESEARCH
	<p><i>(An abstract of between 100 and 200 words must be prepared in Bahasa Malaysia and in English. This abstract will be included in the Report of the Research and Innovation Section at a later date as a means of presenting the project findings of the researcher/s to the University and the community at large)</i></p> <p>Abstrak</p> <p>Menurut tasawur dan epistemologi Islam, umat Islam wajib beriman kepada perkara-perkara zahir dan ghaib. Persoalannya, dalam menjalankan penyelidikan berkaitan Islam, kaedah penaakulan apakah yang digunakan untuk menanggapi perkara-perkara zahir dan ghaib ini? penaakulan di sini bermaksud peralihan pemikiran melalui beberapa pernyataan yang diandai benar sehinggalah terbentuk satu pernyataan berdasarkan persoalan tersebut, kajian ini bertujuan untuk meneliti kaedah penaakulan mantik untuk diaplikasi dalam penyelidikan berkaitan Islam. Kajian ini mempunyai tiga objektif utama. Pertama, menganal</p>

pasti kaedah penaakulan dalam ilmu mantik. Kedua, menganalisis aplikasi penggunaan kaedah penaakulan mantik sebagai kaedah penaakulan dalam penyelidikan berkaitan Islam. Ketiga, merumuskan kaedah penaakulan mantik untuk diaplikasikan dalam penyelidikan berkaitan Islam. Bagi mencapai ketiga-tiga objektif tersebut, kajian kualitatif ini mengguna pakai kaedah perpustakaan bagi memperoleh data sekunder berhubung kaedah penaakulan mantik menerusi penelitian terhadap karya-karya ilmu mantik. Kemudian, kaedah penaakulan mantik dianalisis sebagai kaedah dalam penyelidikan berkaitan Islam menggunakan analisis tekstual dan kaedah perbezaan. Kajian ini mendapati sekurang-kurangnya terdapat lapan kaedah penaakulan dalam ilmu mantik. Pertama, kaedah pengenalan ilmu; kedua, tiga peringkat kaedah penaakulan; ketiga, kaedah menggambarkan sesuatu melalui *'alfaz, mafahum* dan *masadaq*; keempat, kaedah mendapatkan gambaran menyeluruh melalui *nisbah*; kelima kaedah pendefinisian menurut ilmu mantik; keenam, kaedah membina kenyataan dan proposisi yang benar melalui *tasdiq*; ketujuh, kaedah menilai kenyataan dan proposisi yang benar atau salah melalui *taqabal* dan *'akas*; dan kelapan, kaedah *yaqin, zann, shakk* dan *batil* sebagai kaedah mengukur dalam penyelidikan dan ilmu Islam. Daripada lapan kaedah tersebut, kajian ini mendapati lima boleh diaplikasikan secara langsung dan tiga secara tidak langsung. Lima kaedah tersebut ialah; pertama, kaedah menggambarkan sesuatu melalui *'alfaz, mafahum* dan *masadaq*. Kedua, kaedah mendapatkan gambaran menyeluruh melalui *nisbah*, ketiga; kaedah pendefinisian menurut ilmu mantik; keempat, kaedah menilai kenyataan dan proposisi yang benar melalui *tasdiq*; dan kelima, kaedah menilai kenyataan dan proposisi yang benar atau salah melalui *taqabal* dan *'akas*. Tiga kaedah yang diaplikasikan secara tidak langsung pula ialah; pertama, kaedah pengenalan ilmu; kedua, tiga peringkat kaedah penaakulan dan ketiga, kaedah *yaqin, zann, shakk* dan *batil* sebagai kaedah mengukur dalam penyelidikan dan ilmu Islam. Kedua-dua bentuk aplikasi ini meliputi dua aspek iaitu; pertama, aspek tasawur dan epistemologi; dan kedua, aspek teknikal. Hasil aplikasi kaedah penaakulan mantik dalam penyelidikan berkaitan Islam dicadangkan digunakan sebagai kaedah salah satu kaedah menaakul dalam pembinaan kaedah penyelidikan Islam supaya seterusnya, kaedah penyelidikan Islam ini dapat digunakan dalam menjalankan penyelidikan berkaitan Islam dan orang Islam.

English

According to Islamic *tasawwur* and epistemology, it is compulsory for Muslims to believe in the tangibles as well as the unseen. The question is, in conducting Islamic-related research, what are the reasoning methods used to discern these tangibles and the unseen matters? Reasoning here refers to the thinking shift through a few assumed-to-be-true statements until a statement is formed. Based on the question above, this research seeks to examine the *mantik* (logic) reasoning method to be applied in Islamic-related research. This study has three main objectives. First, identify the reasoning methods in *mantik*. Second, analyse the application of the use of *mantik* reasoning method as a method of reasoning in Islamic-related research. Third, formulate the *mantik* reasoning method that is applicable in Islamic-related research. To achieve these three objectives, this qualitative study adopts library research to obtain secondary data regarding *mantik* reasoning methods through a thorough examination on works on *mantik*. Thereafter, the *mantik* reasoning methods is analysed as a reasoning method in Islamic related research using textual analysis and differentiation method. The study found that there are at least eight *mantik* reasoning methods. The eight methods are first, the method to the introduction of knowledge. Second, the three stages of reasoning method. Third, describing something through *'alfaz, mafahum* and *masadaq* method. Fourth, getting-a-holistic-view method through *nisbah*. Fifth, defining method based on *mantik*. Sixth, the method of constructing statements and propositions that is true through *tasdiq*. Seventh, the method of evaluating the statements and propositions that is true or false through *taqabal* and *'askas*. Eight, the methods of *yaqin, zann, shakk* and *batil* as a method of measurement in research and Islamic knowledge. Out of the eight *mantik* reasoning methods above, this study found that five can be applied directly and three indirectly. The five methods are, first describing something through *'alfaz, mafahum* and *masadaq* method. Second,